

Vår referens
Björn Åkerberg

Er referens
Försvarsdepartementet

Er beteckning
Fö2017/01754/MFI (delvis)
Fö2019/00694/MFI (delvis)

Underlag till försvarspolitisk proposition för perioden 2021—2025 (Fö nr 10)

Beslut

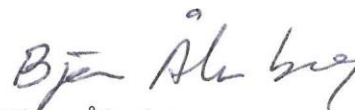
I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit stabschefen Mikael Sundell, avdelningscheferna Bengt Forssten, Marcus Hammarnäs, Annika Fahlvik och Christian Söderblom samt chefsjuristen Jan Nyquist, kommunikationschefen Marinette Nyh Radebo och stabshandläggaren Åsa Backmann. Generaldirektören Christina Malm har beslutat efter föredragning av stabshandläggaren Björn Åkerberg.

Karlstad 14 november 2019

Christina Malm

Generaldirektör

Björn Åkerberg

Stabshandläggare

Sammanfattning

Nedan sammanfattar Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (Rekryteringsmyndigheten) sina bedömningar avseende Förvarsberedningens förslag rörande civilplikt, ökande prövningsvolymerna och utflyttad mönstring, vilka är de områden i Förvarsberedningens rapporter som tydligt berör Rekryteringsmyndighetens verksamhet.

Rekryteringsmyndighetens bedömning är att myndigheten kommer att kunna möta det av Förvarsberedningen föreslagna antalet inskrivna med civilplikt årligen från och med 2023, under förutsättning att nödvändig finansiering tillförs. En förutsättning för att inskrivning till civilplikt ska kunna genomföras är att det finns tydliga utbildningsanordnare och befattningar som Rekryteringsmyndigheten kan skriva in de civilpliktiga till.

Rekryteringsmyndigheten bedömer att myndigheten kan möta såväl Förvarsberedningens som Förvarsmaktens förslag till stegvis ökning av utbildningsvolymerna avseende grundutbildning med värnplikt, under förutsättning att beslut om utbildningsvolymerna och ökade anslagsmedel tas senast halvårsskiftet 2020.

Den tillväxt av verksamheten som blir en följd av volymökningarna innebär att ytterligare en fast prövningsenhet måste etableras. Tiden för att etablera en ny prövningsenhet beräknas uppgå till två år.

Rekryteringsmyndigheten bedömer att Förvarsberedningens förslag avseende utflyttad mönstring under perioden 2021-2025 inte kan genomföras. Ett genomförande skulle äventyra arbetet med fortsatt tillväxt och etablering av en tredje fast prövningsenhet. Förvarsberedningens målsättning om att 8 000 värnpliktiga ska vara i grundutbildning senast år 2024 skulle därmed inte kunna uppnås.

Innehåll

1. Inledning	5
1.1 Uppdrag	5
1.2 Avgränsningar	5
1.3 Samverkan	5
1.4 Försvarsinriktningsperioden 2016–2020	6
2. Civilplikt	8
2.1 Försvarsberedningens förslag om civilplikt	8
2.2 Rekryteringsmyndighetens bedömning	9
3. Ökande prövningsvolym	10
3.1 Rekryteringsmyndighetens prövningsverksamhet	10
3.2 Behov av utökad prövningskapacitet	11
3.3 Rekryteringsmyndighetens bedömning	12
4. Utflyttad mönstring	13
4.1 Förutsättningar för mönstringsverksamhet	13
4.2 Erfarenheter av utflyttad mönstring	13
4.3 Återetablering av utflyttad mönstring	14
4.4 Rekryteringsmyndighetens bedömning	14
5. Finansiering	15

Bilaga 1: Regeringsuppdraget

Bilaga 2: Diagram över utvecklingen gällande Rekryteringsmyndighetens prövningsverksamhet

1. Inledning

1.1 Uppdrag

Regeringen har till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet (Rekryteringsmyndigheten) uppdragit åt myndigheten att, utifrån sitt verksamhetsområde, lämna underlag till regeringens försvarspolitiska proposition för perioden 2021-2025. Uppdraget ska utgöras av en bedömning av Försvarsberedningens rapporter: *Motståndskraft, Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025* (Ds 2017:66) samt *Värnkraft, Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021-2025* (Ds 2019:8).¹

1.2 Avgränsningar

Rekryteringsmyndigheten har i sitt arbete med underlaget till den försvarspolitiska inriktningspropositionen 2021-2025 fokuserat på de delar i Försvarsberedningens rapporter som direkt berör Rekryteringsmyndighetens verksamhet.

Utgångspunkten för Rekryteringsmyndighetens bedömningar har varit de förslag och åtgärder som förs fram i Försvarsberedningens rapporter *Motståndskraft*² respektive *Värnkraft*³. Rekryteringsmyndigheten identifierar tre områden i rapporterna som tydligt berör myndighetens verksamhet. I *Motståndskraft* tas frågan om behovet av ett stärkt civilförsvar upp och därmed frågan om en återinförd *civilplikt*.

I *Värnkraft* lyfter Försvarsberedningen behovet av ökade *utbildningsvolym*er avseende grundutbildning med värnplikt för att säkra en robust krigsorganisation. Dessutom reser beredningen frågan om så kallad *utflyttad mönstring*. Försvarsberedningen anser att Rekryteringsmyndigheten ska genomföra utflyttad mönstring i andra delar av landet. Beredningen betonar vikten av att mönstring kan genomföras även i norra Sverige.

1.3 Samverkan

Rekryteringsmyndigheten har medverkat vid arbetsmöten där Försvarsmakten kontinuerligt har lämnat information avseende Försvarsmaktens planering och ställningstaganden i olika frågor rörande underlaget till den kommande försvarspolitiska inriktningspropositionen. För Rekryteringsmyndigheten har frågor beträffande utökade utbildningsvolym^{er} avseende grundutbildning med värnplikt utgjort det primära samverkansområdet.

Under processens gång har Rekryteringsmyndigheten redovisat myndighetens framtida planering om vilka förhållanden avseende tid, uppdrag och resurser som myndigheten ser som definierande för en framtida volymtillväxt.

---

¹ För att se uppdraget i sin helhet, se bilaga 1

² *Motståndskraft: Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021-2025*, Ds 2017:66

³ *Värnkraft: inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021-2025*, Ds 2019:8

Avseende *civilplikt* respektive *utbildningsvolym*er samt *utflyttad mönstring* har Rekryteringsmyndigheten informerat Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) respektive Försvarsmakten om sina ställningstaganden.

1.4 Försvarsinriktningsperioden 2016–2020

Rekryteringsmyndigheten spelar en central roll inom totalförsvaret vad avser bemanning av det militära försvaret. Det innevarande försvarsbeslutet för perioden 2016–2020 har inneburit ett trendbrott inom försvarsområdet och en första förmågehöjning av det svenska försvaret har genomförts.

I december 2014 fattade regeringen beslut om att återaktivera den del i lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt som innebär möjlighet att kalla totalförsvarspliktiga till repetitionsutbildning. Syftet var en del i arbetet med att säkerställa personalförsörjningen av det militära försvaret genom att kalla in de värnpliktiga som, innan plikten lades vilande 2010, genomfört grundutbildning med värnplikt. Enligt lagen om totalförsvarsplikt kan en individ vara inskriven med värnplikt i högst tio år sedan senaste tjänstgöringstillfälle. Regeringens beslut innebar därmed en möjlighet att kalla de värnpliktiga till repetitionsutbildning, som ännu inte hade fått sin inskrivning hävd på grund av tioårsregeln.

För Rekryteringsmyndighetens del innebar regeringens beslut ett återupptaget arbete med myndighetsutövning gentemot enskilda medborgare genom att åter kalla in krigsplacerad personal till repetitionsutbildning.

Hösten 2016 fattade Rekryteringsmyndigheten beslut om att förlänga inskrivningen med värnplikt bortom tioårsregeln för två årskullar som genomfört grundutbildning med värnplikt före år 2011. Det gällde årskullarna som genomfört grundutbildning med värnplikt 2005/06 och 2006/07. Sammantaget 8 900 individer berördes av Rekryteringsmyndighetens beslut, som fattades med stöd av 3 kap. 12 § i lagen om totalförsvarsplikt.⁴ Inskrivningen förlängdes till och med 2020-12-31. Motivet till beslutet var att vakanserna i krigsorganisationen ökade varje år, på grund av att inskrivningen för värnpliktiga från tidigare genomförda grundutbildningsomgångar hävdes med stöd av tioårsregeln. Antalet rekryter som genomförde grundläggande militär utbildning (GMU) på frivillig väg motsvarade inte det antal inskrivna värnpliktiga som hävdes.

Den särskilda reglering som finns i 3 kap. 12 § har tidigare endast använts för beslut avseende förlängd inskrivning för sammantaget cirka tio individer med särskilda användbarheter (fallskärmsjägare, militärpolis). Mot bakgrund av det ansträngda läget avseende personalförsörjningen bedömde Rekryteringsmyndigheten dock under 2016 att det var av stor betydelse för landets försvar att förlänga inskrivningen för de två, aktuella årskullarna.

---

⁴ <http://rkrattsbaser.gov.se/sfst?bet=1994:1809>

Beslutet om förlängd inskrivning togs för att möjliggöra för Försvarsmakten att kalla de berörda till repetitionsutbildning. Beslutet fattades i samråd med Försvarsmakten.

Personalförsörjningsutredningen tillsattes 2015 och i september 2016 lämnades ett slutbetänkande där det aktuella läget i Försvarsmaktens personalförsörjning redovisades. Utredningen föreslog åtgärder för att skapa en robust och långsiktigt hållbar personalförsörjning av det militära försvaret. Regeringen beslutade den 2 mars 2017 att totalförsvarspliktiga återigen är skyldiga att mönstra och genomföra grundutbildning med värnplikt. Redan samma höst kallade Rekryteringsmyndigheten totalförsvarspliktiga födda år 1999 till mönstring för inskrivning till grundutbildning med värnplikt under 2018/19.

Idag, drygt två år efter regeringsbeslutet, har den återaktiverade värnplikten fått effekt i krigsorganisationen genom att de av Försvarsmakten beställda utbildningsplatserna har kunnat fyllas med värnpliktiga.

Rekryteringsmyndigheten har sedan 2016 mer än fördubblat antalet genomförda provningar och arbetar kontinuerligt med att vidareutveckla verksamheten med fokus på effektivitet och kvalitet.

För att möjliggöra denna kapacitetsökning har Rekryteringsmyndigheten under 2017 koncentrerat provningsverksamheten till två större och mer robusta provningsenheter i Malmö respektive Stockholm. Vid halvårsskiftet 2020 kommer provningsenheten i Stockholm att flytta till nya och mer ändamålsenliga lokaler, vilket möjliggör en ytterligare kapacitetsökning.

Val av geografisk placering för provningsenheterna bygger på att medborgarperspektivet prioriteras. I detta fall innebär det att den sammantagna restiden för de prövande/mönstrande ska minimeras. Beslutet att etablera en provningsenhet i Malmö fattades baserat på den analys av restider som FOI genomförde på uppdrag av Rekryteringsmyndigheten, där hänsyn togs till det demografiska underlaget, idag och prognosticerat för framtiden.⁵ Utöver detta vägs två ytterligare faktorer in vid beslut om geografisk placering för provningsenheter: möjligheterna till en kostnadseffektiv produktion samt att myndighetens möjligheter till rekrytering av egen personal säkerställs.

Utvecklingen avseende antalet provningar över tid och prognos över kommande provningar presenteras i bilaga 2.

---

⁵ Rapport från FOI: 2016 *Analys av den framtida provningsverksamheten vid Rekryteringsmyndigheten*

2. Civilplikt

2.1 Försvarsberedningens förslag om civilplikt

I Motståndskraft belyser Försvarsberedningen behovet av ett rätt dimensionerat totalförsvaret och behovet av ett återinförande av civilplikten.

Utgångspunkten för Försvarsberedningens resonemang om civilplikten är Sveriges krisberedskap. För att Sveriges krisberedskap ska fungera väl krävs en sammanhållen planering av vilka uppgifter som ska utföras i händelse av kris eller krig. Rekryteringsmyndigheten är den myndighet som ansvarar för den sammanhållna bilden av krigsplacerad personal och samverkar efter framställningar angående krigsplaceringar med statliga myndigheter, länsstyrelser/regioner, kommuner m.m.

Funktioner i myndigheter, kommuner och företag ska främst besättas av ordinarie personal. Genom den *allmänna tjänsteplikten* har vissa yrkesgrupper en skyldighet att kvarstå i sin anställning i händelse av kris.

Försvarsberedningen bedömer trots detta att bemanningen inte kommer att räcka för att utföra de uppgifter som är nödvändiga. Ett återinförande av *civilplikt* är ett sätt att försäkra sig om att krigsorganisationen kan bemannas i tillräcklig utsträckning. Även om grunden för den enskildes engagemang i totalförsvaret fortsatt ska baseras på intresse, motivation och vilja ställer sig Försvarsberedningen tveksam till om personaltillgången kommer att räcka för de uppgifter som en rätt dimensionerad krigsorganisation har att utföra.

Viktiga uppgifter inom totalförsvaret som skulle kunna omfattas av civilplikt finns inom befolkningsskyddet. I händelse av kris eller krig är ett fungerande och för uppgiften anpassat och bemannat befolkningsskydd centralt.

Försvarsberedningen konstaterar att de resurser som idag finns till förfogande för befolkningsskyddet inte är tillräckliga vid händelse av krigshandlingar på svenskt territorium.

Grunden för befolkningsskyddet utgörs av de kommunala räddningstjänsterna. Försvarsberedningen noterar att de resurser i form av brandmän som de kommunala räddningstjänsterna har att tillgå har minskat under de senaste 20 åren. Det är framförallt deltidsbrandmän som blivit allt svårare att rekrytera. Ett trovärdigt befolkningsskydd kräver betydligt fler resurser än vad de kommunala räddningstjänsterna idag kan mobilisera.

För att stärka befolkningsskyddet föreslår Försvarsberedningen därför att de kommunala räddningstjänsterna ska bistås av en hemskyddsorganisation som snabbt kan sättas in, kompletterat med en regional förstärkningsresurs som kan disponeras där den bäst behövs.

En förstärkning av resurserna inom befolkningsskyddet skulle kunna baseras på återinförandet av civilplikt. Totalförsvarets plikt omfattar alla svenska medborgare mellan 16 och 70 år, och ska fullgöras genom värnplikt, civilplikt eller allmän tjänsteplikt. Civilplikten ska, liksom värnplikten, omfatta grundutbildning, repetitionsutbildning, beredskapstjänstgöring och krigstjänstgöring.

Försvarsberedningen anger ett antal utbildningar som skulle vara lämpliga för en grundutbildning med civilplikt. Det rör sig om utbildningar som räddningsman, sanerare, ammunitionsröjare, men även personal för stab och ledning samt för tekniska uppgifter för att stärka kommunernas organisation.

Rekryteringsmyndigheten skulle beröras av den föreslagna förändringen genom *inskrivning av totalförsvarspliktiga till grundutbildning med civilplikt*. Försvarsberedningen bedömer att 600 civilpliktiga årligen kan genomgå en grundutbildning om 60 dagar vid MSB:s skolor från 2023.

2.2 Rekryteringsmyndighetens bedömning

Rekryteringsmyndighetens bedömning är att myndigheten kommer att kunna möta det föreslagna antalet om 600 inskrivna med civilplikt årligen från och med 2023, under förutsättning att nödvändig finansiering tillförs. En förutsättning för att inskrivning till civilplikt ska kunna genomföras är att det finns utbildningsanordnare och befattningar som Rekryteringsmyndigheten kan skriva in de civilpliktiga till.

Rekryteringsmyndigheten har sedan tidigare erfarenhet av att skriva in till civilplikt. Då förfarandet att mönstra ungdomar till civilplikt är detsamma för civila befattningar som för militära, bedömer Rekryteringsmyndigheten att förhållandet mellan antal mönstrande och antal inskrivna – det krävs tre och en halv (3,5) mönstrande per inskriven till befattning – förblir densamma även vid ett inskrivningsförfarande till civilplikt. Försvarsberedningens uppskattade volym om 600 civilpliktiga per år från och med 2023 skulle för Rekryteringsmyndigheten innebära 2 100 prövningar årligen.

Om en framtida utredning kommer fram till att civilplikten ska återaktiveras behöver Rekryteringsmyndigheten tillräcklig framförhållning för att kunna samverka med ansvarig myndighet gällande olika befattningars krav.

3. Ökande prövningsvolymer

3.1 Rekryteringsmyndighetens prövningsverksamhet

Rekryteringsmyndigheten genomför idag prövningsverksamhet till stöd för flera av verksamheterna inom totalförsvaret. Det handlar om stöd till personalförsörjning av det militära försvaret, främst mönstring och prövning för grundutbildning med värnplikt samt prövning för Officersprogrammet för Försvarshögskolans räkning. Därtill stödjer Rekryteringsmyndigheten också personalförsörjningen av totalförsvaret i övrigt. Det senare handlar i huvudsak om prövning för polisutbildningen men också prövningar för MSB, Kustbevakningen, Tullverket (gränsskydd) med flera.

För innevarande år 2019 ser fördelningen gällande prövningsvolymer ut enligt följande:

ANTAL PRÖVNINGAR / VERKSAMHET

Grundutbildning med värnplikt	16 500
Polisutbildning	7 400
Övriga uppdrag	1 100
Summa:	25 000

Från och med halvårsskiftet 2020 har Rekryteringsmyndigheten en årlig prövningskapacitet om cirka 28 000 prövningar då prövningsenheten i Stockholm har flyttat och etablerat verksamheten i nya, större och mer ändamålsenliga lokaler. Inför expansionen i Stockholm kommer ytterligare rekrytering av framför allt legitimerad personal att ske.

Försvarsberedningen poängterar i Värnkraft behovet av ökade grundutbildningsvolymer för att kunna bemanna en väl fungerande krigsorganisationen. Senast år 2024 bör 8 000 personer grundutbildas årligen. Försvarsberedningen föreslår också, såsom tidigare nämnts, att 600 civilpliktiga kan genomgå en grundutbildning vid MSB:s skolor från år 2023.

Rekryteringsmyndigheten har i sitt budgetunderlag för 2020-2022 föreslagit en stegvis ökning av prövningsvolymerna för att möta kravet på en utökad krigsorganisation. Nedan redovisas Rekryteringsmyndighetens förslag till stegvis ökning för att möta Försvarsberedningens förslag om att senast år 2024 kunna utbilda 8 000 värnpliktiga.

REKRYTERINGSMYNDIGHETENS KAPACITET AVSEENDE PRÖVNINGAR FÖR GRUNDUTBILDNING MED VÄRNPLIKT

	2021	2022	2023	2024	2025
Utbildningsplatser (grundutbildning med värnplikt)	5 000	6 000	7 000	8 000	8 000
Prövningskapacitet (grundutbildning med värnplikt)	17 500	21 000	24 500	28 000	28 000

För provningar för grundutbildning med värnplikt krävs i dagsläget i snitt tre och en halv (3,5) provningar för att fylla en (1) utbildningsplats. Relationen kan dock påverkas om till exempel Försvarsmaktens krav för befattningarna ändras eller om provningsvärdena generellt försämras. Försvarsmakten aviserar i sitt underlag till den försvarspolitiska inriktningspropositionen att utbilda fler värnpliktiga befäl mot högre befattningsnivåer, vilket skulle kunna vara en förändring som skulle kunna påverka ovan nämnda relation.

I Försvarsmaktens underlag till den försvarspolitiska inriktningspropositionen förlås följande stegvisa ökning av utbildningsvolymerna:

FÖRSVARSMAKTENS PLANERADE UTBILDNINGSVOLYMER

	2021	2022	2023	2024	2025
Grundutbildning med värnplikt	5 000	6 000	6 500	7 000	8 000

3.2 Behov av utökad provningskapacitet

Omvandlat till provningsvolymerna innebär Försvarsberedningens förslag att Försvarsmakten ska utbilda 8 000 värnpliktiga senast år 2024, vilket innebär ett behov av utökad provningskapacitet vid Rekryteringsmyndigheten enligt nedan:

REKRYTERINGSMYNDIGHETENS PROGNOSEN ÖVER PRÖVNINGAR

	2021	2022	2023	2024	2025
Grundutbildning med värnplikt	17 500	21 000	24 500	28 000	28 000
Civilplikt			2 100	2 100	2 100
Polisutbildning	8 500	8 500	8 500*	8 500*	8 500*
Övriga uppdrag	1 100	1 100	1 100*	1 100*	1 100*
Summa:	27 100	30 600	36 200	39 700	39 700

* Siffrorna baseras på en framräkning av nuvarande volym gällande existerande uppdrag.

När behovet av provningskapacitet överstiger 28 000 provningar per år uppstår en brytpunkt som kräver att Rekryteringsmyndigheten etablerar och bemannar ytterligare en provningsenhet på en tredje plats i landet.

Rekryteringsmyndigheten bedömer att tiden för att etablera en sådan enhet är två år⁶. Myndigheten behöver därför beslut om inriktning av mönstringsvolymerna och anslagsmedel senast våren 2020, för att säkerställa att en ny, tredje provningsenhet är i drift från 2022-01-01.

⁶ Budgetunderlag för Totalförsvarets rekryteringsmyndighet 2019-2021, dnr 2018/0135, och Analys av olika volymökningars påverkan på resursbehovet, dnr 2017/0695:4

3.3 Rekryteringsmyndighetens bedömning

Rekryteringsmyndigheten bedömer att myndigheten kan möta såväl Försvarsberedningens som Försvarsmaktens förslag till stegvis ökning av utbildningsvolymerna, under förutsättning att beslut om utbildningsvolym och ökade anslagsmedel tas senast halvårsskiftet 2020.

4. Utflyttad mönstring

4.1 Förutsättningar för mönstringsverksamhet

Försvarsberedningen föreslår i sin rapport *Värnkraft* att Rekryteringsmyndigheten ska genomföra *utflyttad mönstring*. Beredningen betonar vikten av att mönstring även finns i norra Sverige.

Vid beslut angående lokalisering av nya provningsenheter utgår Rekryteringsmyndigheten från medborgarperspektivet. I Rekryteringsmyndighetens verksamhet innebär det att säkerställa att den totala restiden för de prövande blir så kort kom som möjligt. Detta blir särskilt angeläget då myndigheten kallar individer till mönstring med stöd av lagen om totalförsvarspunkt, vilket i sig är ett ingrepp i individens frihet. I ett tidigare underlag för lokalisering av myndighetens provningsenheter noterades att cirka 90 procent av ungdomarna som är aktuella för mönstring de kommande åren bor i södra delen av Sverige.⁷ För övriga provningskategorier, till exempel prövande till polisutbildningen, är det dessutom viktigt att minimera restiden så att tiden i sig inte uppfattas som ett hinder för att inställa sig till provning.

Begreppet utflyttad mönstring finns reglerat i Rekryteringsmyndighetens föreskrifter om totalförsvarspunkt. Där stipuleras att ”utredningsmomenten vid utflyttad mönstring och förmönstring ska genomföras med samma metoder och ha samma kvalitet som när mönstringen genomförs vid myndighetens provningsenheter.”⁸ Regleringen betyder att det är Rekryteringsmyndighetens personal, det vill säga legitimerad personal såsom läkare, sjuksköterskor och psykologer, som ska genomföra momenten även vid utflyttad mönstring. Dessutom krävs samma typ av medicinsk utrustning som finns vid de fasta provningsenheterna, till exempel hörselburar, EKG-utrustning med mera, liksom provningsutrustning som Isokai för muskelstyrketest, testcyklar för fysiskt arbetsprov, provsal för teoretiska prov (begåvningsstest) samt nödvändiga IT-system till stöd för provnings- respektive inskrivningsverksamheten.

4.2 Erfarenheter av utflyttad mönstring

År 2012 och 2013 genomförde Rekryteringsmyndigheten utflyttad provningsverksamhet⁹ i lokaler vid F21 i Luleå på uppdrag av Försvarsmakten. Två gånger om året reste mellan tio och tolv personer från Rekryteringsmyndigheten till Luleå för att under tio dagar genomföra provning av sökande boende i norra Sverige.

Utgångspunkten var att den utflyttade mönstringen skulle öka benägenheten att komma till provning bland individer boende i norra Sverige samt bidra till intresse hos dessa individer att ta ett vidare engagemang i Försvarsmakten.

Den utflyttade mönstringen ledde inte till att fler individer kom till provning eller valde att ta ett vidare engagemang i Försvarsmakten, jämfört med när motsvarande provning genomfördes i Stockholm.

---

⁷ Rapport från FOI: 2016 *Analys av den framtida provningsverksamheten vid Rekryteringsmyndigheten*

⁸ TRMFS 2017:1 Totalförsvarets rekryteringsmyndighets föreskrifter om totalförsvarspunkt, 4 kap. 3 §

⁹ Frivillig antagningsprovning

År 2013 lades den utflyttade mönstringen¹⁰ ned då uppdragsgivaren Försvarsmakten bedömde den för kostsam i relation till hur många individer som faktiskt prövades under dessa veckor. Insatserna bidrog inte heller till den tänkta måluppfyllnaden. Verksamheten medförde ökade kostnader om ungefär en (1) miljon kronor per vecka. Därtill kunde Rekryteringsmyndighetens kapacitet inte nyttjas fullt ut på grund av de ställtider som uppstod när individer inte prövade i förväntad utsträckning.

4.3 Återetablering av utflyttad mönstring

En återetablering av utflyttad mönstring innebär att Rekryteringsmyndigheten behöver etablera en fullt utrustad ny provningsenhet någonstans i landet, som endast nyttjas ett fåtal veckor per år. Verksamheten skulle bedrivas genom att myndighetens personal förflyttas från sin ordinarie tjänstgöringsort för att genomföra provning på den aktuella platsen för de närboende. Övrig tid under året används inte lokaler och utrustning på den aktuella provningsplatsen.

Rekryteringsmyndighetens bedömning är att antalet provningar som kan genomföras på platsen för den utflyttade mönstringen inte motsvarar den kapacitet, avseende bland annat personal, som går förlorad på en provningsenhet som är i kontinuerlig drift under hela året. Totalt sett kommer provningskapaciteten därmed att minska under den tid som utflyttad mönstring genomförs. Till detta ska läggas etableringskostnaderna för en fullt utrustad fjärde provningsenhet, som utflyttad mönstring skulle innebära.

Arbetet med etablering av utflyttad mönstring på en fjärde provningsplats skulle genomföras av egen personal, främst med kompetenser från provningsverksamheten, IT samt lokaler och säkerhet.

Rekryteringsmyndigheten bedömer att det inte är möjligt att lägga ut ett sådant arbete på externa leverantörer i syfte att avlasta egen för verksamheten utbildad personal. Det är viktigt att säkerställa att all mönstring i myndighetens regi är likvärdig, rättssäker och att kraven i hälso- och sjukvårdslagen respektive säkerhetsskyddslagen uppfylls.

4.4 Rekryteringsmyndighetens bedömning

Rekryteringsmyndigheten bedömer att Försvarsberedningens förslag avseende utflyttad mönstring under perioden 2021-2025 inte kan genomföras. Ett genomförande skulle äventyra arbetet med fortsatt tillväxt och etablering av en tredje fast provningsenhet. Försvarsberedningens målsättning om att 8 000 värnpliktiga ska vara i grundutbildning senast år 2024 skulle därmed inte kunna uppnås.

---

¹⁰ Frivillig antagningsprovning

5. Finansiering

Rekryteringsmyndighetens verksamhet finansieras dels genom anslag för mönstring och provning för grundutbildning med värnplikt m.m., dels genom avgifter för provningar genomförda åt andra myndigheter, där uppdraget att pröva för polisutbildningen är det enskilt största uppdraget. Två tredjedelar av finansieringen sker via anslag, resterande del via avgifter.

De av Förvarsberedningens förslag som berör Rekryteringsmyndigheten, och som kräver utökad finansiering i form av anslag, är framför allt förslagen som rör ökade utbildningsvolymerna avseende antalet värnpliktiga som ska genomföra grundutbildning med värnplikt samt ett tänkbart återinförande av civilplikten.

Förslagen innebär ökade provningsvolymerna för Rekryteringsmyndigheten. Utgångspunkten för Rekryteringsmyndigheten är att de ökade volymerna som aviserats innebär att i snitt tre och en halv (3,5) individer behöver provas för att fylla en (1) utbildningsplats.

I tabellen nedan redovisas de provningsvolymerna som rör grundutbildning med värnplikt och civilplikt samt anslagsbehovet för denna verksamhet.

	2021	2022	2023	2024	2025
Utbildningsplatser (grundutbildning med värnplikt)	5 000	6 000	7 000	8 000	8 000
Prövningskapacitet (grundutbildning med värnplikt)	17 500	21 000	24 500	28 000	28 000
Inskrivna civilpliktiga			600	600	600
Prövningskapacitet (civilplikt)			2 100	2 100	2 100
Prognosticerat anslagsbehov (tkr)*	240 000	290 000	300 000	310 000	310 000

*Beräkningarna i tabellen bygger på att civilplikten återaktiveras.

När Rekryteringsmyndigheten har etablerat provningsverksamhet på en tredje plats i landet, i ovanstående beräkningar från och med år 2022, kommer myndigheten att ha en total provningskapacitet om cirka 40 000 provningar per år. Totalkostnaden för denna kapacitet uppgår till 410 000 tkr, fördelat på 310 000 tkr via anslag och 100 000 tkr via avgifter. I ovanstående tabell redovisas endast den anslagsfinansierade verksamheten och inte den avgiftsfinansierade verksamheten.

Bilaga 1: Regeringsuppdraget

Regeringen

Regeringsbeslut

4

2019-07-11
Fö2017/01754/MFI (delvis)
Fö2019/00694/MFI (delvis)

Försvarsdepartementet

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet
Box 31
651 02 Karlstad

Uppdrag till Totalförsvarets rekryteringsmyndighet att redovisa underlag till försvarspolitisk proposition för perioden 2021–2025

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Totalförsvarets rekryteringsmyndighet att, i de delar som inte omfattas av regeringens beslut den 4 juli 2019 om uppdrag att redovisa underlag till försvarspolitisk proposition för perioden 2021–2025 (Fö nr 10), utifrån sitt verksamhetsområde lämna underlag till regeringens försvarspolitiska proposition för perioden 2021–2025.

Underlaget ska utgöras av en bedömning av Försvarsberedningens rapporter Motståndskraft, Inriktningen av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret 2021–2025 (Ds 2017:66) och Värnkraft, Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021–2025 (Ds 2019:8). De åtgärder som enligt myndighetens förslag bör finansieras genom anslagsökningar från och med 2022 ska för varje år i perioden utgå från de bedömningar och sammantagna årliga anslagsökningar som framgår av Försvarsberedningens rapport Värnkraft, Inriktningen av säkerhetspolitiken och utformningen av det militära försvaret 2021–2025 (Ds 2019:8). De åtgärder som enligt myndighetens förslag bör finansieras genom anslagsökningar från och med 2022 ska för varje år i perioden delas in i fyra inbördes prioriterade grupper, som för varje år är av samma storlek i fråga om anslagsbelastning. I fråga om verksamhet till stöd för Försvarsmakten ska myndigheten vidare utgå från de fyra inbördes prioriterade grupper av åtgärder som Försvarsmakten ska redovisa enligt regeringens beslut den 4 juli 2019 (Fö nr 10).

Totalförsvarets rekryteringsmyndighet ska i tillämpliga delar samverka med Försvarsmakten och andra berörda myndigheter.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) senast den 15 november 2019.

Ärendet

För att få behövliga upplysningar inför regeringens försvarspolitiska proposition för perioden 2021–2025 beslutar regeringen om uppdrag till berörda myndigheter. Regeringen har den 4 juli i år uppdragit åt Försvarmakten att, i tillämpliga delar tillsammans med Försvarets materielverk, Försvarets radioanstalt, Totalförsvarets forskningsinstitut och Totalförsvarets rekryteringsmyndighet, ta fram underlag till regeringens försvarspolitiska proposition för perioden 2021–2025 (Fö nr 10). Uppdraget ska redovisas senast den 15 november 2019. Därutöver får Totalförsvarets rekryteringsmyndighet förevarande uppdrag.

På regeringens vägnar

Peter Hultqvist

Catharina Hallström

Bilaga 2: Diagram över utvecklingen gällande Rekryteringsmyndighetens prövningsverksamhet

Utveckling av prövningar 2005-2025

